

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Egy országos csavargó történetéből.

K. Nagy Sándor kir. ítélőtáblai bírótól.

Hogy ki ez voltaképen? Soha sem lebetett megtudni. Oda volt ugyan tetovirozva a névjegye: jobb alkarján: «Papp . . . 1855.» s alatta egy szív, bal alkarján pedig: «S. T. I. P. V. 1835.», de hogy mit jelentettek ezek az egyiptomi hieroglifszerű jegyek, azt ő soha nem mondta meg, más pedig megmagyarázni nem tudta.

Dicstelen sírjába magával vitte a titkot.

Élete azonban tanulmány tárgyául szolgálhat minden bűnüggyel foglalkozó emberek.

A mit elmondok róla az nem mese, hanem való igaz történet, melynek iratai megtalálhatók a nagyváradi és kolozsvári kir. törvényszékek irattárában. (A kinek tesszik, a hivatalos számokkal is szolgálhatok.)

Hogy miért tettem én ezt az ügyet kutatás tárgyává, annak igen egyszerű a magyarázata. Én t. i. gyakran kijártam szülőfalumba, a biharmegyei Nagy-Kenekibe, a hová alig egy félóránnyira van Bojt, a híres élődsi család utolsó szereplésének színhelye. Otthonlétem alkalmával sokszor hallottam arról, hogy a bojti öreg Pető Gáspárnak milyen csodálatos módon került vissza az olasz háború alkalmával eltűnt fia, később pedig azt újságolták az én falusi atyámfiai, hogy az öreg Pető Gáspárnak nem is az ő fia a fia, hanem egy olyan család, a ki már sok helyen adta ki magát úgy, mint annak a családnak gyermeke s osztozott a családi vagyonban, míg végre is rajtacsípték és lakat alá tették. Mikor aztán később alkalmam volt a hivatalos iratokhoz jutni, végignéztem azokat s ezek szolgáltak alapul arra, hogy megírjam a következőket, a melyekből meg lehet látni annak az ismeretlen családnak felettébb nagy eszességét, ügyességét és bátorságát.

Pedig arról ezt nem igen olvashatta le senki, hegyesre kifent hajusza, meredt, alattomos, bámuló arczkifejezése inkább egrügyüségre mutatott.

Különbön 1877-ben személyleírása — melynek az életkorra, családi állapotról és születési helyre vonatkozó s általa mondott adatai megbízhatatlanok, sőt hamisak — következőleg van felvéve:

«Életkora 48 év, születési helye állítólag Alsó-Szovát, állása nő, foglalkozása földész, testalkata törpe zömök,

arcza hosszukás, arczszíne barna, szemöldöke fekete, szemei szürkék, homloka magas, domboru, orra tompa, szája rendez, fogai elől jobbról egy szemfoga kitörött, szakálla borotvált; nyelvismerete magyar. Különös ismertetőjelek: a koponya bal részén a varrány táján a fül felett 8 cm. magasságban egy diónagyságu sebbely; a jobb czomb felső részén hasonlólag egy forradásos sebbely; a jobb alkaron tetovirozva: Papp . . . (kereszt-név olvashatatlan) 1855. alatta szív (♥), a bal alkaron: S. T. I. P. V. 1835. Öltözete sötétbarna kabát, magas-záru eszímába húzott fehér vászonnadrág, szalmakalap. A kolozsvári kir. törvényszék vizsgálóbírósága, 1877 június 27.

Van még egy másik személyleírása is, azzal a különbséggel, hogy: «állítólag Pető Gáspár, születeshelye állítólag Bojt, lakhelye Bojt, ref. irni, olvasni nem tud, beszél: magyarul, oláhul, francziául, olaszul. Állítólag sokáig volt katona Olaszországban.»

Ez a híres család, ez a sok édes anyának gyermeke s az egymással atyafiságban nem állók közül soknak soknevű édes testvére: legelőször 1869-ben tűnt fel Kiskapuson, Erdélyben «Czika György» név alatt, a mint azt a kiskapusi bíró 1873. évi. jul. 10-én jelentette.

«Ez előtt 19 évvel — szól a jelentés — besoroztak itt Kiskapuson egy Czika György nevű ifjút és meg az évből tudósítás érkezett, hogy Zircségen meghalt. 1869-ben előállott ez (t. i. a család) s magát Czika Györgynek adta ki. Czika György testvérei sok ámitó beszéd után valódi testvérüknek ismervén el, a hagyatékban vele testvériesen megosztottak és itt négy évig lakva, csaknem becsületesen viselte magát. Jelen évben egy saebeni policzáj meghallván az ügyet, világosan kimutatta, hogy az igazi Czika György meg van halva, s midőn ez ügyben komoly intézkedések vetettek elő, észrevétlenül elillant.»

Ugyanerre vonatkozólag kiballgatták a Czika-testvérek egyikét: Czika István kiskapusi mészáros, a ki következőleg vallott:

«Bátyám Czika Gyuri 1854-ben a 31-ik sorozredbe beléprén, többé vissza nem jött (Zalicsziban, Galicziában 1855 febr. 25-ikén elhalt). 1869-ben Kiskapusba egy magyar legény jött, ki Gyuri bátyámnak adta ki magát. Először nem akartam azonnal elismerni, a falusi

STOWASSER JÁNOS császári és királyi udvari szállító, honvédelem, hangszergyár birtokos, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője, az Oroszlán és a szabadságharcos Rákóczi tárogató feltalálója Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyári: Öntőház-utca 2.

Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fuvó hangszereket és alkalmeseket, Harmonikák erős elpusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközöltetnek. Arjegyék minden hangszerről külön küldetik. **Magyarország legnagyobb vonós és fuvós hangszerek gyára.**

esküdtek rábeszélése következtében később mégis elismerem. Anyámk halála után a jegyző négy részre osztotta fel vagyonát, egy részt „Gyuri hátyám” kapott, a földön kívül még 120 forintot is. A földek közül 2 darabot eladott 60 forintért. Azután megszökött.

Majd meglátjuk alább, hogy erre vonatkozólag a híres csaló vallomásában elismerte, hogy tényleg ő volt az a Kiskapuson élő magyar legény, a ki 1869-ben Szent-István után való napon érkezett oda, hol szolgálta és ott volt 1873. évi február 15-ig, a mikor haza felé indult. Tebát személyazonossága kétségtelen s otttartózkodási ideje is, csak az nem igaz, hogy szolgált volna, mert hiszen az elősködött a Czika-család nyakán megosztóznán azokkal a szülői vagyonon.

Azt vallotta a híres csaló tovább, — a mint majd megtudjuk alább — hogy Kiskapusról „háza felé indult s Mezőtelegdre érkezett”. De jónak látta elhallgatni, hogy mielőtt még Mezőtelegdre érkezett volna, utközben rendezett egy kis örökségi vadászatot és pedig Kolozs megyében, a Bánffy-Hunyad közeleiben levő Körösfőn (a hol ered a Sebes-Körös egyik ága, a Körös, mely nyugoti irányban folyva, Sebesvára mellett felveszi a Sebes-Körös nevet).

Hogy pedig ez az örökségvadászat már kevesebb sikerrel járt, de mégis valami haszonnal, arról bizonyosságot tesz a bánffy-hunyadi szolgabírónak 1874. évi márczius 13-án kelt következő jelentése:

„A múlt év tavaszán Pető Gáspár (t. i. ekkor már ilyen név alatt folyt eljárás a híres csaló ellen) Körösfő községben megjelenván, ott a körülmények előre kipuhatólása után magát odaváló Antal András és Antal Ferencz (bolygó) István testvérének lenni állította, miután nevezetneknek csakugyan volt egy fútestvérük, ki az 1848-9-iki forradalomban részt vett s azóta soha vissza nem került. Kit nult hazugságával nevezetkneél 5 héten keresztül élelemmel és ruházattal tartatta magát, mely idő alatt ugy állítólagos testvéreit, mint a falu lakosságát annyira elámitotta, hogy már-már teljes meggyőződésből binni kezdték, hogy ő az említettek valósgos testvére. A hatodik hétben bizonyos kiskapusi lakosok a b.-hunyadi vásárra jöven, értesültek nevezett csavargó ottlétéről, mintán Kiskapus községben is épen ilyen fellépés mellett magát több ideig fentartotta, több csalásért elfogatni szándékoztak volna, Nagy-Varad felé megszökött. Más csalást, mint azt, hogy Antal András neve felhasználásával b.-hunyadi kereskedő Farnett Jánostól 2 forintot elesalt, nem követelt el.”

Ezre vonatkozólag az egyik „testvérnek”, Antal András körösfői lakosnak a vallomása következő:

„A múlt év tavaszán egy ismeretlen ember községünkbe vetődven, a falu végen egy házhoz hement es ottan Bolygó Fútnak adta ki magát, a nélkül, hogy megmondta volna, hora való. Erre a névre a falu

össze futott, azt gondolván, hogy tán elveszett testvérem, kit is kerelőre vontak, hogy kiket ismer a faluban, de ő csak annyit mondott, hogy én neki testvére vagyok, de sehogy sem tudta megnevezni az apám nevét, sem pedig azt, hogy hány testvérek vagyunk és minek hívnak. Én 5 hétig magamnál tartottam, a nélkül, hogy a rokonságról említést tett volna, hanem egész napokat a faluban tekergőbe volt s végül ezen bírósághoz (Bánffy-Hunyadra) idéztetett és itten követelte, hogy az ő részét az apám vagyonából adjam ki, kit is rövid uton kikérdeztek s miután a rokonsági összeköttetésről semmi felvilágosítást nem adhatott, kérésevel rövid uton elutasított, a nélkül, hogy erről irás vétetett volna. fel. Később, midőn Antal János felfedezte, hogy Kiskapuson volt, megszökött.”

Csakugyan arezátlanság kellett, hogy bíróság előtt peres uton követeljen örökséget olyan vagyonból, a melyhez semmi köze!

A nagy csaló elillanván Körösfőről, csakugyan Biharországra vetette szemét. Hogy volt-e neki ehhez valami joga, vagy nem: kitudni nem lehetett. De hogy tervszerűleg járt el, az ki fog tenni az alábbiakból; valamint az is, hogy talán idejött a legnagyobb előkészületekkel, habár ezek közül csak az egyik járt teljes sikerrel.

A mint maga is mondá, Mezőtelegden szállott ki először, még pedig Szilágyi István neven.

Bogdán Mihály mezőtelegdi lakos tanu vallotta:

„A múlt év tavaszán (1873-ban) egy estefelé egy kis erdélyies öltözetű ember ment el a városház előtt (t. i. Mezőtelegden) és azt kérdezte, hogy merre van a Szilágyi István háza? Én erre azt mondtam, hogy Szilágyi István meghalt. Erre azt felelte: „meghalt, de fel is támadt, én vagyok az”. Én ugyan tudtam, hogy ez nem Szilágyi István, de testvérét meg akarván tréfálni, Szilágyi Sándort odahívtam... Reggel aztán elszökött.”

Érdekesebb volt ennél a „testvérnek”, Szilágyi Sándor mezőtelegdi lakosnak a következő vallomása:

„Egy bátyám volt: Szilágyi István, ki 1862-ben besoroztatott s 1866-ban a königgrázi csatában elhalt. A múlt (1873.) év ápril vagy májusban egy ember vetődött Telegdre s ez a városházánál Ádám Mihály kisbíró előtt azt beszélt, hogy ő az én testvérem. Ez azonban jól ismerte bátyámat s tudta, hogy az ember hazudik, de engem meg akart tréfálni s behívott a városházához s a mint beléptem, az ismeretlen nyakamba borult, ölelt és csókolt és testvéremnek nevezett. De én még jól emlékeztem bátyámra s megmondtam neki, hogy kend nekem nem testvérem. Erre ő azzal fenyegetett, hogy majd elismerem én őt testvéremnek, ha ezt a bírák előtt igazolni fogja. Másnap azonban elment Kis-Jenőbe.”

És a híres csaló — most már Sos Mihály nov alatt —

A legjobb órák,

legszolidabb órák zerekek, egyszerűen a legdrágábbig, egy kézzel, mint részlettel kétszázra 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

művésznél Szegeden.
Javitások 5 évi jótállás mellett.
ArJogyzék ingyen!

Utolsó orosz erődítés a japán-kínai határon.

Vasuti állomás Mandzsuriaúban.

Képek a pestis birodalmából. — Kínai vityillók Mukden kapuja előtt.

csakugyan megindult tovább szerencsét próbálni Kis-Jenő felé. (Ez a biharmegyei Kis-Jenő mindjárt ott van Mezötelegd közelében.) És pedig nem is egyedül, hanem egy kisenői lakos. Gorbai Józseffel, a kinek vallomása következő:

«A mult (1873.) évben husvét előtt kevéssel Telegden az utcán találkoztam egy emberrel reggel 9 óra körül, a ki kérte, hogy hová megyek? Azt mondta, hogy ő is Kis-Jenőbe való s oda akar menni. És miután mindig járt annak a szele, hogy hazajön Sós József fia, azt kérdeztem tőle: «Nem a Sós József fia vagy?» — «En bizony az vagyok és épen haza igyekszem apámhoz.» — «No ha az vagy. öcsém, haza viszlek én.» És felültem a szekérre. Utközben beszélgettünk s miután időközben a tagosítás végbement, kérdezősködött a földdek mostani helyzetéről és el tudta mondani, hol feküdtek az apja földjei ezelőtt. Kérdezősködött István, János, András és Kati testvéreiről név szerint, úgy, hogy én is azt hittem, hogy csakugyan Sós Mihály. Otthon oda-jött hozzám Sós József és a felesége, meg a testvérek. Azt mondta az anyjának: «Nem ismer kend, édes anyám! Hej pedig sokat font ez a két kéz kendnek. De miután a két testvérem mindig csufolt a fonásért, megharagudtam s nem fontam többet.» És ez csakugyan úgy történt. Továbbá az apjától azt kérdezte: «Meddig tartotta kend, édes apám, azt a két bikát, a mit együtt vettünk Ujfaluban?» És ez is valóság volt, hogy az öreg Sós József még 1848 előtt Mihály fiával két bikát vett Ujfaluban. Elhitette velök, hogy ő Sós Mihály. Pünkösdkor aztán megszökött . . .»

A hires csaló — saját vallomása szerint — nyolcz hétig volt Kis-Jenőben a Sós-családnál, mint Sós Mihály.

Kiballgatták a Sós-testvérek közül Sós Jánost és Sós Istvánt, a kik egymással teljesen megegyezőleg a következőket vallották:

«Testvérem, Mihály, 1848-ban lett katona. Apám a csalót nem akarta elismerni fiának s mondta, hogy hozzon igazolványt, ez hazudott, hogy a szolgabírónál, alispánnál van. Apám azt mondta, hogy ha igazolja, 6 köblös földet és 20 frtot hagy neki. Szökése után egy bojti embertől tudtam meg, hogy ott van, utána mentünk s a vett ruhát elhoztuk. Telegden is valami Szilágyi nevű embernél keresett apát-anyát, de el nem fogadták, Gorbai József ezekerén jött Kis-Jenőre, alkalmasint ettől hallott valamit a mi Mihály bátyánkról.»

A hires csalónak Kis-Jenőben való tartózkodásáról még érdekesebben vallott Sós Ágnes, férjezett Fazekas Mihályné.

«A mult évben — mondta a tanu, a ki csak névrokon volt Sósékkal — idevetődött egy ember és kiadta magát Sós József fiának: Sós Mihálynak, az öreg Sós el is fogadta fiának, földet adott neki használat végett, felruházta. Virágvasárnapján jött volt és ott volt pün-

kösdig. Sósne mindig mondta: «Ezt az embert én soha nem szoptattam.» De ez az ember csak bizonyította: «Hogyne szoptatott volna, édes anyám. Sokszor font ez a két kéz édes anyámnak.» Alkalmasint beszélhetett ez az ember Sós Mihálylyal, mert a családnak minden körülményeit jól ismerte, tudta, hogy mikor vitték el katonának Sós Mihályt, tudta azt is, hogy hány marhájuk volt, mikor elvitték katonának. Pünkösöd táján azonban összeperelt Sós József fiával, Andrással és megszökött, elvitte minden ruháját is magával, de a Sósfiuk utána mentek, Bojton megtalálták és elvették tőle a ruhát.»

A hires csaló nyolcz heti tartózkodás, helyesebben a Sós-csalad nyakán élösködés után megszökött Kis-Jenőről is és Váradnak vette utját. Ott volt egy pár napig. Azután kiment a közeli Püspökibe. Erről a fellépéséről beszámol a püspöki előjáróknak 1873 július 5-ikéről kelt és Osváth Pál csendbiztoshoz intézett következő jelentése:

«Szoboszlai István pünkösöd másodnapján találkozott Pető Gáspárral (már ekkor ez volt a család neve) az utcán s kérdezte őt, mikor jött haza Amerikából? Ő szintén ott volt, csak nyolcz hete jött haza Magyarországra. Azonban hazatértével (Szoboszlai) neje elmondá, hogy náluk volt az az ember s ott magát Tót Jánosnak nevezte, azzal akará magát behizelni, hogy Amerikából az ő testvérétől, a kit ismert, leveleket hozott, azonban ezeket a postán hagyá . . .»

Innen — sikertelen fellépte után — tovább bolygott s ment a nem messze levő Szent-Jánosra, egyenesen özv. Fülöp Gergelynéhez, a kivel elhitette, hogy az Amerikában lakó fiának volt a szomszédja s át is vett az öregasszonytól egy levelet, hogy azt elviszi a fiának. Erre vonatkozólag özv. Fülöp Gergelyné vallomása a következő:

«Nekem van egy fiam Amerikában, a ki 1848 után menekült ki, 20 évig nem tudtam róla, azóta ir. Gazdálkodása van ott. Egyszer küldött is 67 forintot. Pető Gáspár csak azt mondta, hogy ő a fiamnak szomszédja . . .»

Szent-Jánosról Mező-Keresztesre ment a hires csaló s ott Kovács Mihálynak mondta magát; de itt nem sikerülvén magának apát s anyát találni, végre elindult Bojtra, szereplésének és bukásának legnevezetesebb színbélyére.

Bojton előbb Kis Bálint név alatt tartózkodott néhány napig. Erre vonatkozólag két tanuvallomás van, egyik az N. Pető Jánosé, a másik a Pető Imréné.

N. Pető János bojti lakos csak röviden ennyit mondott: «Mikor hozzánk jött, előbb Kis Bálintnak mondta magát. Pedig az idősebb volna, ha élne. Csak azután mondta magát Petőnek.» (Végső köv.)

Ha fáj a feje ne tévóvázék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Árú K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíté Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítással.

A nyomozó kutya.

Közli: egy öreg csendőr.]

Sok szó esik mostanában hol egyik, hol a másik lapban a rendőrkutyákról. Képes újságok e kutyák varietészerű productióit képeken is bemutatták. Mindez azt a látszatot kelti, mintha Magyarországon az úgynevezett rendőrkutya újdonságszámba menne. Ennek ellenkezőjét a következő néhány sorral igyekszem bebizonyítani.

A múlt század kilenczvenes éveiben P. czimzetes őrmester a magyar határszélen fekvő gyalogőrs parancsnoka volt.

P. azon régi, öreg, kötelességtudó csendőrök közé tartozott, kik testületüknek jó hírnevét megallapítják s annak megerősítésén és öregbítésén is segítenek. A szolgálatban fáradhatatlan volt. Ha körletében büntetendő cselekmény fordult elő és sem ő, sem alárendelt csendőrei a tettet kézrekeríteni nem tudták, P. az őrs formális szegényének tekintette ezt az ügyet és sem magának, sem pedig a legénységnek nem volt nyugta, míg az szegénynek véget nem vetett, azaz míg a tettes kézre nem került.

Különösen sok bajt okoztak az őrsnek az orvadászok és a cigányok, kiknek műveleteire az ottani hegyes-völgyes vidék igen alkalmas területnek kínálkozott. A csendőrök munkáját nagyon megnehezítette ez a vidék, mert az üldözöttek lépésről-lépésre menedékhelyet találtak és nyomot hátra nem hagytak.

P. őrsparancsnoknak mindamellett sikerült néhány orvadászt tettenérni, vagy pedig ügyes nyomozás után kideríteni, elfogni és méltó büntetésének átadni. E miatt gyűlölték az orvadászok és azok társai, a mi elég ahhoz, hogy az őrmester élete komolyan veszélyeztetettnek lássék.

Egy szép napon, hajnali szürkületben elindult P. az őrsről, hogy egy járőrét ellenőrizze és az utóbbi időben ismétetlen fel-felbukkanó orvadászok után kutasson. Monetközben egyszer csak észreveszi, hogy nincs egyedül, egy kutya, a legrosszabb fajtából, melynek fuját senki meg nem tudná állapítani és a mely le nem tagadhatta volna, hogy ősei egész közönséges kuvaszok voltak, egy ilyen kutya csatlakozott hozzá.

Az bizonyos, hogy a kutya cseppet sem volt szép. P. vissza is akarta hajtani, de szinte akaratlanul a szemébe nézett. Milyen szemek voltak ezek! Oly hű, vig és hunezut pillantást P. még nem igen látott. Ez a tekintet azonnal meghódította az őrmestert. Megsimogatta a kuvaszt és ezzel megpecsételték a barátságot.

A kutya aztán előre sietett az uton, kifürkészett minden helyet és visszatért mindig P.-hez, a nélkül, hogy a mellett egy hangot is hallatott volna.

Egyszerre csak megállt, fülelt és aztán csak egész

lassan, sompolyogva haladt előre. Ezen viselet figyelemre gerjesztette az őrmestert, a ki kezébe vette lát-csővét, hogy a bozótot átkutassa. Ebben a pillanatban lövés hallatszott. A kutya balszömén egy sörét által meglett sebesítve, de az őrsparancsnok sértetlen maradt.

P. őrmester lövésre kész puskával és folytonosan fedezetet keresve, a lövés irányában ment s a kutya is, daczára, sebesülésének előre rohant. Így aztán sikerült az őrmesternek a lövöldözőt a folyó köves partja felé terelni.

A lövés zajára és a kutya ngatására figyelmes lett a pagonyban portyázó erdőőr is és az őrmester segélyére sietett.

Kettejüknek sikerült aztán a szökevényt azon fenyegetéssel, hogy lelövik, ha meg nem adja magát, megállásra bírni és elfogni.

A fogoly — egy többszörösen büntetett orvadász — bevallotta, hogy fázánokra vadászott, mikor a kutya rátalált. Efölötti haragjában és P. őrmester iránti gyűlölethől rálőtt.

P. őrmester, miután most már életét és az elért eredményt a kutyának köszönhetle, gondtal és szeretettel ápolta annak megszécsült szemét és továbbra is magánál tartotta, mert gazdája nem jelentkezett.

Az őrmester oly hálás volt kutyája iránt, hogy azt leghűbb barátjának tekintette és a kuvaszt mindig magával vitte, daczára annak, hogy ezáltal tulajdonképen vétett a szabályok ellen.

A kutya végtelen hálásnak mutatkozott. Urának parancsait híven teljesítette és őse így tulajdonképen a csendőrkutyának.

«Indits» — mint a hogy gazdája nevezte — következőképen tette le vizsgáját.

P. őrmester K. csendőrrel egy deczemberi napon hajnali két órakerkezett M. helységbe és észrevette, hogy ott egy házban még világosság van és a lakók izgatottan fel s alá futkosnak; rövid idő előtt cigányok törtek oda be és mindenféle holmit és egy az asztalon fekvő aranygyűrűt elloptak.

P. őrmester az ő kutyájával egy rongyot, melyet a cigányok otthagytak, megszagoltatott és felszólította, hogy keressen.

Feladatának tudatában «Indits» a földön szaglászott még egy keveset és nyomon indult. Az őrmester, a csendőr és a káros a kutya után siettek, hogy a tettet még a határszél előtt elfoghassák.

Körülbelül két órai üldözés után a cigányok sarkában voltak és rövid időn belül — két férfit és egy nőt — el is fogtak. Tényleg a tolvajok voltak. A lopott holmit a cigányok batyujában találták, csak a gyűrűre nem tudtak ráakadni, a legszorgosabb kutatás után sem.

P. őrmester nem akarta azt a helyet, hol a cigányokat megállította, elhagyni, míg a gyűrű meg nem kerül; mert attól félt, hogy valamelyik eldobja vagy elrejtí az ékszert.

Minden keresés azonban eredménytelen maradt s ismét «Indits»-nak kellett segíteni. P. egy a kúrvalott-nak használatban levő tárgyat adott a kutyának szaglálódás végett és ismét keresésre buzdította.

«Indits» megszimatoalta a földet és lassan azon hely felé húzódt, a hol a cigányok nem sokkal az előtt terelészeti szükségleteiket végezték. Gazdája néhány nem túlságosan szívélyes szavakkal szólította vissza. De «Indits», daczára a figyelmeztetésnek, a nem éppen leg-

BUTOR

késpónórt v. réseltételekre legjutányosabb áron
EBRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÚT 8. SZ.
 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88-50.

BUTOR

Kínai rendőr a karbini állomáson.

jobb illatu dologhoz visszatérve, szemrebányóan nézett urára, mire az figyelmea lett. Az egyik cigánynak egy letört ágat adott kezébe és felszólította, hogy a bélsarat válassza szét. A cigány undort szimulált s csak ismételt nógatásra fogott a dologhoz s ime megkerült a keresett gyűrű.

A cigányasszony t. i. mikor látta, hogy nincs többé menekülés, saját módja szerint rejtette el a gyűrűt.

•Indits• jutalmul egy kolbászt kapott gazdájától, mely a meglöpött embernek volt ajándéka.

P. őrmester ezentúl nem hagyta el kutyáját. Ez persze a legjobb szolgálatokat teljesítette és ezáltal a gonoszterök előtt talán még gyűlöletesebb volt, mint gazdája.

Miként az a leirtakból kitűnik, egy kis, jól idomított nyomozó kutya úgy a tettesek nyomának felkeresése és üldözésénél, valamint finom szimatjánál és éberségénél fogva, mint védelmező kitűnő szolgálatokat teljesítene a közhiztonság érdekében. A többi feladatokat, melyeket a rendőrkutyától megkövetelnek, — nevezetesen a tettes megallítása, megtámadása, leteperése stb. — a csendőrségnél használatba veendő kutyáknál elejthetők lennének, mert ez a mód nagyon is emlékeztet a verebekkel való üldözés régi rendszerére, már pedig a csendőrnek elég törvényes és modern eszköz áll rendelkezésre az elfogáshoz.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

A verebekről.

Újabb időben sokat emlegetik a verebeket. Ezekről a veszedelmea, de hasznos állatokról érdekes cikket ír B. A. az „Uránia” folyóiratban, melyből mi is átvesszük az alábbiakat.

Mindenekelőtt meg kell jegyeznünk, hogy a véréb nagyon különbözik a gonoszterök üldözésére újabban sokfelé használt úgynevezett rendőrkutyáktól. Mert míg a rendőrkutya vadul ráveti magát zsákmányára és bemélyeztli fogait annak bucsába, addig a finomabb erkölcsű véréb megelégszik a reábitott ember felkeresésével. Mikor hosszabb-rövidebb hajza után felleli emberét, közeledik hozzá, hosszan megragolja, győzdelmi ugaltaiba fog és szerényen visszavonul.

A véréb származása nem igen ismeretes; annyi tény, hogy már régen írtak róla meséket, így pl. a „Tamás bátya kunyhójá”-ban és Hago Viktor néhány ifjúkori művében olvashatunk vérengző verebekről, melyek felkutatják és szétszaggatják a szőkevény rabszolgákat.

Két századdal előbb pedig az Új-világ felfedezésének történetirői beszélnek egész kutya-ezredekről, melyek követték a spanyol csapatokat, ezek állítólag szétléttek és felfalták az erdők mélyébe menekült szerencsétlen bennszülötteket.

Azok az írók, kik a véréb származásával foglalkoztak, azt hiszik, hogy a véréb a Szent Hubert- és egy francziá ordenesi faj kereszteződéséből származik.

Valószínű, hogy Szent Domingóban telepedett néhány franczia nemes fejében támadt a gondolat, hogy a véréb kitűnő szaglását a szőkevény rabszolgák felkeresésére használja. A szomszédos szigetek spanyol települéi szintén beszereztek néhány vérébet és ezeket más vadabb fajokkal, pl. a dán doggal keresztezve, előállított az a faj, melyet kubai dog név alatt ismerünk. Ilyen kubai dogok alkották azokat a kutya-ezredeket, melyekről főntebb volt szó es a melyek erősen hozzájárultak az amerikai bennszülöttek kipusztításához.

Mikor a szent-domingói forradalom a franczia telepítvényeseket kivándorlásra kényszerítette, sokan ezek közül Luisianába menekültek. Ez állam roppant nagy, ki nem kutatott erdeiben vérébeik kifejleszthették csodálatos tehetségeiket. Szerencsés kiválasztódások hatal-

Képek a pestis birodalmából. — Birtok.

masan ünömftötték már a fajt, mikor kiütött a polgár-báború az északi és déli államok között. A déliek vérebe kiönő szolgálatokat tettek az északiak kémjeire való vadászásban és valóságos rémeivé lettek az Unió csapatainak; ki volt adva az északiaknál a paranca, hogy minden vérebet, mely eléjük akad, le kell löni. Mesélik, hogy az északiak egy kéme, Meeker, álruhában belopódzott a déli államok elnökének, Davis Jeffersonnak tanyájába, a ki a vérebe egyik leghíresebb tenyészője volt abban az időben; ez a Meeker egymaga 47 vérebet pusztított el méreggel Davis kutyái közül.

A béke megkötésekor a vérebe faja körülbelül kihaltak volt tekinthető. Szerencsére néhány angol kutyakedvelő még a háború kitörése előtt átvitt Angliába több pár vérebet. Míg az angolok új sport művelésére használták fel a vérebe tehetségeit (a miről később lesz szó), addig egypár kutyatenyésztő visszavitt Amerikába néhány tisztafajú vérebet és ezeket gonosztevők felkutatására azoktatták.

A vérebe mint rendőrkutyának első fellépése 1890. évre esik. Igaz ugyan, hogy a Far-West néhány kutyatenyésztője már előbb is segítette a rendőrséget, kutyáikat küldve azok segítségére, de ez esetek nem keltek feltűnést. 1890 nyarán merész rablás történt az Union-Pacific vasút vonalán Wyomingban: egy rablóbanda megállította az expressz és a postakocsiból egy millió koronánál nagyobb összeget vitt el. Egész csapat rendőr ment a rablók nyoma után, de ezeknek már több órai előnyük volt s minthogy hegyes-völgyes vidékre vették útjukat, le kellett mondani feltalálásukról.

Ekkor hitták segítségül J. B. Fultont, a vérebe tenyésztők leghíresebbikét. Fulton négy kutyáját küldte el

Fu-gi-dzeni kínai család.

vonaton. Ezeket egy olyan farmha vezették, melyről tudták, hogy a rablók ott időztek. Meg kell jegyezni, hogy a kutyák 50 órával a rablók távozása után érkeztek, hogy a vidék igen sziklás volt, vagyis, hogy minden ok megvolt a rablók szagának eltűnésére.

Mind a mellett, miután körülvezették a vérebeket a kunyhó körül, a kutyák megtalálták a nyomot és olyan buzgón iramodtak neki, hogy feldöntötték idomítóikat, kik pórázon tartották őket. Nagy csapat fegyveres embertől követve, megindultak a hegyek felé, két éjjel és egy nap mentek, végül megállottak egy tűznél, mely mellett két ember aludt. Ezek ártatlanságukat bizonyították és a rendőrök, kik csak kelletlenül és bizalom nélkül követték a kutyákat nagyon megbaragudtak: lám így tették a négy lábú detektívek őket nevetségessé. A két gyanús személy, kik azt állították, hogy ők ezökött lovaik keresésében eltévedt cowboyok, szabadlára eresztették.

Es ime két héttel később kiderült, hogy tényleg résztvettek a rablásban.

Még nevezetesebb eset bizonyította be nem sokkal utóbb dr. Fulton vérebeinek használhatóságát. A kis Fairburg város (Nebraska) két lakóját G. W. Bakert és nejét megölték saját lakásukban; a gyilkossággal a férj testvérét gyanúsították. A vizsgálóbíró Fultont birta segítségül, ki mindjárt elküldte két legjobb kutyáját: X sugarak és Jo-ját. Az egész város lakossága kiment a detektív-kutyák fogadására a pályaudvarra, ezzel még inkább megnehezítve a kutyák munkáját, mivel a gyilkos nyomát száz és száz nyom keresztezte így. A gyanúsított házába vezették a kutyákat és megszagoltatták velük ruháit.

Csakhamar kirohantak, kétszer körüljárták a házat, orrukát a földhöz tartva, azután megelégedett ugatással eliramodtak. Habozás nélkül kereszttül haladtak a városban, azután búzaföldeken; az isgatott föld meg messziről követte őket. Hirtelen visszatértek az országútra és egyenesen a meggyilkoltak házához futottak. A gyilkos

Képek a pestis bírculalmából. — Barjat vadász.

szemelye így minden kétséget kizárólag megállapította.

Körüljárták a bázat, megálltak egy bemélyedésnél, aztán teljes sebességgel északnak tartottak. 200 méterrel tovább megállapodtak egy üres vadászpuska-töltényt szagolva. Ebből kiderült, hogy a gyilkos ló volt fegyvervezve, ezért a kutatást egy időre felfüggesztették, míg az üldözők is ellátták magukat fegyverekkel. Ujra követve az utat, a kutyák megállottak egy elfödött vízvezető csatorna nyílásánál, behatoltak ide és ezen keresztül völgyszakadékba jutottak, a melyben három kilométert tettek meg futva. Végül behatoltak egy farm udvarába és isgatottan rohantak egy távolabb álló csűr felé; megálltak ennek kapuja előtt olykifejezéssel tekintve idomítóikra, mintha mondták volna: — «Itt van bent.»

Közel éjfél volt akkor, de a hold erősen világított. A rendőrök és az önkéntes üldözők körülzárták a csűr és halkán tanácskoztak a teendőkről. Ezalatt kinyílt egy ablak és észrevették Baker fejét. Két perczel később puska dörej hangzott a csűrből és mikor betörték a kaput, a gyilkos holttestébe botlottak.

Még számos más esetet idézhetnénk, melyek ba talán nem is ily drámaiak, még is nem kevésbé meggyőzőek. Ime egy példa, mely szintén igen jól mutatja a vérebeek kiváló tulajdonságát. Fulton dr. kap egyszer egy táviratot, melyben kéri, hogy küldje legjobb vérebeit Colbyba (Kansas).

Tisztes családból származó leányt elrabolt egy idegen; a leányt másnap megtalálták a környéken; megtudott ugyan szökni elrablójától, de megőrült. A vérebeek megtalálták a nyomot reggeli két órakor, elindulnak, déli egy órakor Atwood városába érnek; itt százával jönnek az emberek megtekinteni a vérebeeket. Hirtelen megállnak a kutyák egy a kíváncsiak közé vegyült fiatal ember előtt és hosszasan megszagolják ruháit. Ez volt a rabló. Rögtön letartóztatták és bevalotta tettét.

A vérebeeket nemcsak gonosztevők üldözésére használják, hanem pl. elveszett tárgyak vagy állatok megkeresésére is. Az amerikai telepítvényesek szemében lónak ellopása gyűlöletesebb bűn mint gyilkosság és a ha tehetik meglincselik. Némely vérebeek spezialitása az ellopott lovak nyomának követése és e tulajdonságuk gazdájuknak jelentős kereseti forrása.

Az angolok egész máskép használják fel a vérebeek jeles tulajdonságait. Engedve nemzeti bajlaimaiknak a detektív kutyákból sportoló kutyát csináltak, a mennyiben az embervadászat. nevű sportmulatságban neki juttatják a legfőbb szerepet. Ez a sport, melynek az ösztató az évadja, erősen feltűzeli a résztvevőket. A tulajdonosok kocsi elhozzák kutyáikat a találkozóhelyre, megszagoltatnak vele egy embert, a ki rögtön után indul réteken és erdőn keresztül és legalább egy órai időnyit kap. Feladata minden lehető módot felhasználni a vérebeek megtevesztésére, pl. sövényen vagy patakban való átkelésre vagy akár egyik fáról a másik fára való átmászásra.

Miután 1—2 órai utat megtett ez az ember, lehető legjobb helyen elbúvik pl. magas fának ágai között vagy magas fal tetéjén vagy akár szénakazalban. A vérebe feladata feltalálni ezt az embert, a ki újabban burkot és nyolczaak megtevesztésével is igyekezett nyomát nehezebben feltalálhatvá tenni. Általában a vérebeek megtalálják ezt az embert, isgató vadászat után, a mely egész délutánt elfoglalhat. De a kutyák sohasem bagyják

félbe munkájukat s olyan buzgalommal és kedvvel végzik feladatukat, hogy még meg nem találják embertiket, nem akarnak sem pihenni, sem enni.

Felemlítve, hogy a vérebe sohasem támadja meg az üldözőket, hogy munkáját befejezettnek tekinti, a mint feltalálta a keresettet és hogy a vadászat sohasem végződik harapással, csak diadalmas ugatással, próbáljuk megmagyarázni, mi képesíti a vérebet ilyen feladatok elvégzésére.

Az bizonyos, hogy szaglása roppant finom és hogy minden embernek van sajátos szaga, a mely más ember vagy állat szagától különböző. Közönséges kutya is megtalálja gazdáját nagyobb tömegben, nyomát szaglászva. Másrészt a mostani vérebeeket a bosszú kitartás tökéletesítette az emberek és a házi állatok nyomainak követésében, mert ki kell emelnünk, hogy vadállatok üldözésében igen ügyetlennek mutatkoznak.

A nagyon kifejtett szaglás mellett a vérebeeket nagy intelligenciájuk, gondolkodóképességük teszi alkalmassá a nyomok követésére. Jellemző példa a vérebeek intelligenciájára az Egyesült-Államokban tettei által nagy hírnévre jutott Miss Columbiának szokása. Midőn lóköti üldözésére használják, elindul az istállóból, követi a nyomot, a mig az egy úthoz vezet. Ezen az úton is követi még a nyomot körülbelül 50 méternyi darabon, mig meg nem győződik, hogy a ló és tolvaja tényleg ezt az utat követték, ekkor megvárja a szekeret, melyben idomítója követi. Fel kell említeni, hogy Miss Columbia egyike azoknak a ritka vérebeeknek, kik teljes szabadságban dolgoznak, mig a legnagyobb rész póráz vezettetik, mert különben annyira megelőznék követőiket, hogy az üldözőt gonosztevők könnyen elpusztíthatnák őket.

Miss Columbia nyugton marad a szekeren mig az a kereszúthoz nem ér. Ekkor földre ugrik, megkeresi a nyomot, követi egy darabig, aztán mikor újra biztos arról, hogy a helyes nyomon van, megint megvárja a kocsit, hogy a következő útelágazásnál újra kezdje munkáját. Ebből világos, hogy ép úgy gondolkozik, mint az ember: a lopott lónak okvetlenül valamely úton kell haladnia és csak akkor válik nehezebb megtartani a nyomot, a hol útelágazás van. Így minek fárasztja magát az út ama részén, melyen semmi szerepe sincs! Meg kell adni, hogy bírávaló munkának eme megvetése magas fokú intelligencia jele!

KÉPFINEKHEZ.

Képek a pestis birodalmából.

A Pandora szelenczéből kiszabadult ezerféle bajok közül alig van az emberiségre veszedelmesebb és veszedelmességénél fogva félelmetesebb, mint a pestis. Hiszen mindnyájan tudjuk, hogy egyszer meg kell halnunk, de hát e tekintetben is hiuk lévén, szep halállal szeretnénk kimulni ez árnyékvilágból es nem rakásra hullni, mint őszszel a légy; és az is egyik utolsó óhaj-tásunk, hogy díszes temetéssel, mint prédikációk halott jussunk az anyaföldbe és nem száznakint egy közös gödörbe hányva, megégetve vagy mészzsal leöntve. Mír pedig ott, a hol a pestis pusztit, rendszeren így van. Megszűnik az irgalmasság a beteggel szemben s nincs kegyelet a holtak iránt. A ki csak tetszi, monokül az

ÉLELMISZEREKET

legújtanosabban szállít

Szállítja az összes élelmiszereket a m. kir. csendőrség és a cs. és kir. hadsereg részére.

BECK LIPOT és FIA és WEISZ NORBERT czég
BUDAPEST, II., SZÉNA-TÉR 1. SZAM.

Részletes felvilágosítást készséggel nyújtunk.

ilyen helyről. De nem is csoda. Mert ez a miazmatikai, nagy lázzal járó s többnyire nyirkhártalobbal és gennyedésekkel összekötött betegség oly ragályos természetű s ragályossága oly hirtelen terjed és oly nehezen gátolható, hogy a hol felmerül, egész vidék lakosságát kizusztítja. Pedig nem is annyira a közvetlen érintkezés, mint inkább a túlszűfolt lakások miazmákkal telített levegője s az ilyen helyen együtt lakóknak közös ruhadarabok, törülközők stb. használata és tisztátalansága által terjed tovább. A pestis leginkább a keleti népek között fordul elő s Ázsia úgyszólván a főeszke. A XV. századtól kezdve minden században előfordult Európában is, de mindig behurczolás folytán került ide. A vele szemben mindannyiszor, de különösen már a múlt században előrehaladott orvosi tudomány mellett kifejtett óvintézkedésekkel azonban, majdnem mindig sikerült a továbbterjedését megakadályozni úgy, hogy legtöbbször csak néhány haláleset fordult elő; 1841. év óta pedig pestises esetiink nem is volt. Ázsiában azonban, különösen egyes tartományokban, úgyszólván kizusztíthatatlan a pestis. Pedig ugyancsak iadikális óvintézkedésekkel igyekeznek meggátolni a továbbterjedését, a mennyiben a közelmúltban is Pundzjan, helyesebben Fu-gi-djon kínai városkát teljesen felégették, elpusztították, csakbogy megakadályozbassák a Szibériából oda behurczolt s már fékevesztetten dühöngő pestis továbbterjedését. Még néhány bétél ezelőtt derűs, vidám élet volt ott, nyüzsgött, zsi bongott az utcán a nép s ma már leégett üszök és bamu van e területen. S mint a jelen számunkban közölt képeken látható, azóta a japán-kínai határon erős orosz katonai kordon, a karbini s más kínai határmenti allomásokat pedig rendőri készenlét áll, az idegen oétt elzárták Mukden érszázados kapit s felgyújtották a felkapun kívül eső végtelennek tetsző utcásort s így iparkodnak utját vágni a félolmetes ragály továbbterjedésének.

HIREK.

Adományok. A létesítendő csendőrségi internátus javára újabb befolyt adományok regisztrását ma, az eddig is szép számmal elkönyvelt egyes adományokat tekintélyesen meghaladó összeggel van alkalmunk megkezdeni. A nemes adakozó ezuttal Gál János, a fumei első magyar kávéboviteli üzlet tulajdonosa, ki valóban fejedelminek mondható adományát a következő levél kíséretében küldte be hozzánk: „... A m. kir. postatakarékpénztár utján általam becses czimükre utalványozott összeget kérem szíveskedjenek, a m. kir. csendőrség iránt érzeti tiszteletem, hálám és kiváló nagyrabecsülésém jelölül, a csendőrségi internátus javára, illetékes helyre juttatni... Gál János urnak nemes adományát özannel 1000 koronával nyugtázzuk. Varga István ez. őrmester és Péterfi Péter ez. őrsvezető a Baumgartner-Fischhoff és Társa bécsi czeg által egy sikkasztás kiderítéseért nekik felajánlott jutalom fejében 100, Gaertner Mihály ez. őrsvezető a Scheer Emil faeseti ügyvéd által egy sikkasztás kiderítéseért neki felajánlott jutalom fejében 40, a kecskeméti helyőrség altisztikara által 1911 február 25-én rendezett jótékony-czólú tánczvigalom tiszta jövedelmének a csendőrségi internátusra szánt hányada 10640, a bakonyjái őrs

egy névtelen jó ismerőse 2, az ólublói őrs által 1911 február 19-én az internátus javára rendezett tánczmulatság tiszta jövedelme 90, a sziniczai őrs legénységének adománya 1906, Divú János ez. őrsvezető 4, büntetőtörvénykönyvekért a szegedi kerületől 37 kor. Az eddig befolyt adományok összege 21,907 korona 66 fillér.

Gyászhir. Fűzi András járásörmester, szelistyoi őrs és járáparancsnok márczius 1-én meghalt. Hült tetemét a református vallás szertartásai szerint márczius 3-án bajtársi részvétellel Szelistyén helyezték örök nyugalomra. Nyugodjék békében.

Mulatság. Az ólublói őrs legénysége február 19-én, a csendőrségi internátus javára, zártkörű tánczmulatságot rendezett, mely mulatság Ólubló és vidéki intelligenciájának találkozó helye volt és a jótékony ezélna 90 koronit jövedelmezett.

Ellenszegülés. Haraszti István esondör ez. őrsvezető, Jani József és Ulrich Vendel dombovári őrsbeli csendőrök márczius 1-én délelőtt Dombováron Purgar György, Purgar István es Bence József dombovári lakosokkal szemben, korcsmai verekedésnél előfordult ellenszegülés alkalmából kardfegyvert használtak, mely alkalommal két ellenszegülő könnyű, egy pedig súlyos sérülést szenvedett.

Ajánlat. Nébai Bársony József ny. járásörmester özvegye fertőszentmiklósi lakos, a férjétől visszamaradt négy darab szubnyom, két darab köpeny, 3 darab nadrág, egy darab szolgálati kard, két darab kardszija, egy darab szolgálati öv és egyéb aprólekos felszerelési czikkeket eladni ohajtaná. A ruházat elsőrendű minőségű es középtermetű, erős testalkatú egyének volna megfelelő. Érdeklődőknak az eladó nyujt eelőtt felvilágosítást.

Kérelem. Csaplár József pohorellovasgyári őrsbeli ez. őrsvezető kéri Farkas Balint és Gulyás nevezetű, jelenleg a csendőrségnél szolgáló Pestmegye Dömsöd községi illetőségű bajtársait, hogy állomáshelyeiket vele mielőbb tudassák.

KÜLÖNFÉLÉK.

A hosszú élet hacillusa. Mecsnikoffról a párisi Pasteur-intézet igazgatójáról és tanáráról azt híresztelték, hogy fölfedezte a hosszú élet baczellusát. Ezt a hírt a tudós tanár többször megozafolta. Mecsnikoff özafolatának megokolásába kapaszkodva, rosszakarói később azt a hírt terjesztették, hogy a tanár állítása szerint az az ember, a ki sok savanyútejet iszik, hosszú életű lesz. Ezek a hírek most nyilatkozattételre készítették Mecsnikoffot. Igen érdekes nyilatkozatában a következőképpen ismertette a bosszú élet baczellusának s a savanyútejnek a történetét: — Tizenkét esztendővel eelőtt, ötvenhárom éves koromban, fedeztem föl a tejsav rendkívül jótékony hatású voltát. E sav jószágáról annyira meg voltam győződve, hogy hatását saját magamon próbáltam ki, amár módomban lett volna nias embereket kísérleti czélra fölbaszálni. Tizenkét esztendője kísérletemmel ozzel a szerrel s mondatom, hogy kísérleteim eredményeivel teljeseen meg vagyok elégedve. Most hatvanöt éves vagyok s ép, egészséges, jóllehet családom

Grammofon Ujság

ezimuel most jelent meg az első magyar grammofon szúklap. Akik ezimüket a kiadóhivatalba (Budapest 155 Húnszó-utca 5. szám) bejelentik, fél évig ingyen kapják ont a pompás illusztrált érdekes ujságot.

egyetlen egy tagja sem volt hosszú életű. A hosszú élet bacillusáról elterjedt meséknek az az állításom az alapja, a mely a tejsavat minden bacillus és baktérium ellenségének mondja. A tejsav föltétlenül megöli a betegsejterjesztő bacill sokat a nagyobb, ragadós betegségek kitérését megakadályozza. Ilyenformán — közvetve — a tejsavval élő ember sok betegségtől megszabadul, miáltal természetesen élete is megbosszabodik. Nyilatkozatában Mecsnikoff tanár a tejsav használatára vonatkozóan a következőket mondta: «Az, a ki a tejsav áldo hatását ki akarja próbálni, nagyon szolid életet kell hogy éljen. Alkoholos italokat, nyers ételeket ennie nem szabad s a naponként elfogyasztott hűamennyiség sem lehet több, mint legföljebb száz-százötven gram. A tejsav egyébként nemcsak a bacillust öli meg, hanem megakadályozza az öreg embernél oly gyakori érelmeszesedést és a belekben állandóan fejlődő különböző mérgek keletkezését is. A tejsav azonban csak akkor hatásos, ha nagymennyiségű cz kortartalmú anyag segíti elő működését. Épen ezért a tejsavval élő ember főételanyaga csak a datolya lebet, mert ennek a gyümölcsnek a legnagyobb a cukortartalma.»

Az orvosok betegségei. Hogy az orvosok halálozási arányszáma nagyobb, mint más hivatásu balandóké, köztudomású. Az orvosok halálozásának okáról már részletes statisztikát is készítettek több ízben és ezekből kiderül, hogy a legtöbb orvos szívban, ütér-érelmeszesedésben, idegban hal meg. Franciaországban most jelent meg egy részletes statisztika az orvosok halálának okáról s e szerint a legtöbb orvos szívban 20) százaléka idegban, 7 százaléka iszákosságban és 20 százaléka morfinizmusból. Aggkori elgyengülésben és más betegségekben mindössze 9 százaléka hal meg az orvosoknak.

A czobolyról. A prémes állatok száma Oroszországból évről-évre csökken, mert nagy áruk miatt a lakosság az év minden időszakában vadászsza, úgy, hogy a prémes állatok nagyrészt már a teljes kiirtás veszedelme fenyegeti. A vogulok, a kik a permi kormányzó-ságban laknak, most megkísérelték a czoboly tenyész-

tését és ez a kísérletük várakozáson felül sikerült. A czobolyt elevenen elfogják és hazaviszik kunyhóikba. Egy czobolypárnak évente átlag 3—4 fia van. Mivel egy czobolyprémért ott helyben 60—70 rubelt fizetnek, egy-két czobolypárnak a tartása már megélhetést nyújthat ott egy kisebb családnak, a melynek úgy sincsenek semmiféle igényei. Több czoboly családnak egy helyiségben való tartása nem ajánlatos, mert az állatok egymás közt marakodnak, a mi által bundájuk megsérül és veszít az értékéből. Kutyával, macskával és más háziállatokkal azonban igen jól megfér a czoboly. Ezekkel az állatokkal gyorsan barátságot köt és azután maga is egész szelid báziállattá lesz. A fogaág elején hajlandóságot mutat a szökésre, a miért nagyon vigyázni kell rá, de csakhamar megszokja az új környezetet, a gazdához simul, annak vállára és ölébe ugrik. Aktor már a házhoz ragaszkodik és a szökésétől többé nem kell tartani.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőségnevtelen levelekre nem válaszol, kéziratosot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek. Szolgálatlalt kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint. akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szövegezett kérdést előrebocsátásával, hogy az adott válasz miindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérdézősködéseknek eleje vétessek. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

Többeknek. A nyugdíjpótló számításainak matematikai felülbírlata már megtörtént. A felülbírlat szerint a nyugdíjpótló a hozzája fűzött követelményeknek — csekély eltéréssel — megfelelt s létesítése esetén anyagi megrázkóztatásoknak kitéve — legalább emberi számítás szerint — nem lesz. Jelenleg az egész ügy, az internátussal együtt, a m. kir. belügyminiszteriumban van s mi erősen hiszünk, hogy mind a két inté-

AZ ERŐSÍTETT

CAPCINE (PAPRIKA) KENOCS

Csusz, köszvény, reuma, ideges fejtájás, hűlés, idegban, mindennemű esontbántalmak ellen kitűnő hatással bír. zonyult szer

Fazekre menő hálaíratok bizonyítják, hogy mily kitűnő hatás van. Valódi csak néham kapható. Kís. tégely 1 K., nagy tégely 2 K.

Az ár és 45 f. postaköltség beküldése után vagy utánvétel küldve

Szenthe Lajos gyógysz.

Budapest, Damjanich-utca 2.

MOSKOVITS

anatomiai czipő- és csizmagyár részv.-társ.

M. kir. csendőrség, bosznial csendőrség, cs. és kir. közűshadsereg szerződ. szállító

Budapest, Rákóczi-út 6. sz.

Nagyvárad

Ajánlja elsőrendű chevro- és boxbörből készített különlegességeinek szerződéses árban, részletfizetési kedvezmény melletti szállítását. :: :: ::

Kívánatra árjegyzékét bérmentve küldünk

mény, illető köreink a hathatós támogatása révén legényiségünk megnyugtatására mielőbb életbe lép.

1848 Ha szolgálati idejének leteltével más kerülethez óhajt a szolgálati idő megszakításán és a szolgálati pótdíj elvesztése nélkül átlépni, akkor az illető kerülethez leendő átvételét a legcélszerűbb még tényleges szolgálata alatt kérni, mert különben a szolgálati idő megszakítása és az ezzel járó egyéb hátrányok könnyen bekövetkezhetnek.

426. A m. kir. postának hivatalos ünnepei a vasárnapokon kívül: az újév, a husvét és pünkösd másodnapjai, áldozó csütörtök, úrnapja, karácsony mind a két napja, április 11. és aug. 20. E napokon a postahivatalok d. e. 8—11-ig és d. u. 4—6-ig szoktak működni, tehát a hivatalos és magánleveleket egyaránt kiadni és felvenni kötelesek.

K. B. Az őrsirodában elhelyezett ágyon levő ágyneműt, akár nős az őrsparancsnok, akár nem, az illetékszabályzat 50. §-a értelmében az őrs tartozik mosatni.

740. Az a leányzó, a ki mástól esett teherbe, mint a ki őt elvenni akarja, semmi esetre sem üti meg az erkölcsiségnek azt a mértékét, a mely egy csendőr altiszt nejétől megköveteltetik, az ily nő tehát nem is lehet egy csendőr altiszt neje.

H. D. cs. cz. őrsv. Avastelsőfalun. Igen.

12. 1. Nyugdíjra van igénye. 2. és 3. Oda mehet, a hova őn akarja, jó lesz azonban szándékát a vizsgálatot megejtő ezred-országos úrnak bejelenteni.

Havasí őrs. 1. Igen. 2. és 3. Azt tehetnek vele, a mi jól esik, de mivel az nem egyesek, hanem az őra tulajdona, legjobb, ha a könyvtárt gyarapítják vele. 4. Olvassa el a szervezeti utasítás 30. §-át. 5. Nem; tanulja meg.

Sz. K. csendőr Nagyerkúla. 1. és 2. Szolgálati ügyek. Csak annyit, hogy az alárendelt, ha előjárója megszólítja, még szolgálton kívül is „vigyázza” állást foglal el, mert ezt a katonai illem parancsolja.

T. Gy. őrmester Bába. Köszönjük a jó kívánatokat.

D. L. Olvassa el lapunk 1909. évi 6-ik számaiban kéredezett tárgyra vonatkozólag közölteteket.

III. Adja be kérvényét, ha érdemes reá, engedélyozva lesz. Ha azonban kilép, akkor visszavétele már alig lesz lehetséges. D. 1905. évi 3200/eln. sz. honv. min. rendelet.

P. L. cs. cz. őrsv. Mezőkaszony. Ne hájjon magának a máia feje.

Kérelmező. Bármely igazgatóságnál teljesíthet próbaszolgálatot, a melynek tartama alatt csendőrségi illetékeinek élvezetében marad. Ha van igényjogosultsági igazolványa, adja be hivatalos úton kérvényét.

1862. Máriaradna. 1. Sorsjegyre vonatkozólag később. 2. A vármegyei levéltárban meg kell lenni a nemesi levélnek. Kérje ki annak másolatát, csatolja hozzá nagyatyjának keresztlevélét és kérje szolgálati utat a belügyminisztériótól nemességének elismerését.

1884. N. J. Önnek van igaza. Mert az 1894. XII. toz. 95. §-l. pontja szerint: kihágást követ el és 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő: „a ki homok, agyag, kő, mész és egyéb gödröket vagy kutakat bekeríteni a hatóság utasítása ellenére elmulasztja”. Azt meg mi szeretnénk tudni, hogy milyen törvényszakasz alapján gondolják ezt barátai testi épség elleni kihágásnak? Mert a kihágási törvény IX. fejezetében mely a testi épség elleni kihágásokról intézkedik — ez az eset elő nem fordul. Talán a Büntetőtörvény 310. vagy 290. §-ára gondolnak? Ezek azonban csak a már bekövetkezett szorongósságnak alkalomával lennének alkalmazhatók, de e nélkül is büntetendő mezezőrendű kihágás ezim alatt az, a ki a mezőn földje vágón mély agyaggödört ás és azt védőkorlattal nem látja el.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Okiratilag megdicsértettek:

A magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelője által:

Bartha Pál, IV. számú csendőrkerületbeli törzsszermester, 23 évi csendőrségi szolgálata alatt így a közbiztonsági, valamint különböző alkalmaztatásaiban az irdai szolgálat terén példás buzgalommal kifejtett lelkiismeretes munkássága, alárendeltjeinek helyes nevelése és befolyásolásáért.

Fülsch István és Farkas József, V. számú csendőrkerületbeli törzsszermesterek, az irdai szolgálat terén hosszabb időn át nagy szorgalommal kifejtett tevékenységükért.

Bokor Jakab, Árus József járászermesterek, Schuller Mihály, Jakó Lajos, Botschner János törzsszermesterek, Billes János őrmester, Paál András, Pakulár György és Bucsa János cz. őrmesterek, valamennyien a VII. számú csendőrkerület állományában, hosszas csendőrségi szolgálatuk alatt kifejtett buzgalomuk és példás magaviseletükért.

A m. ir. II. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Györfi György cz. őrsvezető II-od altiszt és Péter Zsigmond csendőr, egy pénzbamisító banda tagjainak 219 órán át fúradásigot nem ismerő ügyes, leleményes és nagy körültekintésre valló nyomozás során eszközölt kiderítéséért és a tetteseknek az igazságszolgáltatás kezébe történő átadásáért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. I. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Kira János és Suba Béla cz. őrmesterek, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett ügybuzgalomukért, valamint alárendeltjeiknek helyes és célirányos vezetéseért.

Olasz István cz. őrsvezető II-od altiszt, Madarasi I. tván, Etschek Gyö gy, Páncsics Pál és Sági János csendőr cz. őrsvezetők, Gubik György, Rothmüller Ferencz, Lukács János, Nagyabonyi István, Nagy János II., Malinás Demeter, Széles István, Toldi István, Szabó János IV. és Pesznyák Antal csendőrök, a mult év szeptember hó 24-ikétől november hó 3-ig Czrepaja, Torontálalmás, Szeferkerin és Bárinyos községekben u algott kolera-járvány ideje alatt tanusított bátor és önfeláldozó magatartásukért.

A tényleges szolgálati állományba felvétetik:

1911 április 1-ével:

Nyusál Ambrus, m. kir. IV. számú csendőrkerületbeli, várakozási illetékekkel szabadságot, járőrmester, az újfölag megejtett felülvizsgálat eredménye alapján mint „szolgálatképes”.

Megbizatik a feledi járásparancsnokság vezetésével.

Villamos és gősrőre berendezett gyár távolról nem képes ősön főm és jó hangszert állítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője. Azét ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, cimbalom, harmonium, harmonika, fa-, réz- vagy hangszet, hár, stb. míg **Roményi** legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségvetés díjlanul. Kivétel a világ minden részébe nyáiban és klesnyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és ősön. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kérésre.

Nyugállományba helyezettek:

1911 márczius 1-ével:

Szitár József, m. kir. VI. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint „rokkant, mindennemű népfelkelési szolgálatra is alkalmatlan”.

Választott lakhely: Balatonberény.

August Sándor, m. kir. VI. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint „rokkant, mindennemű népfelkelési szolgálatra is alkalmatlan”.

Választott lakhely: Szigetvár.

Előléptettek:

A m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

1911 márczius 1-ével:

Sümege János, Kereszmár Gergely, Nagy Ferencz II., Béla Mózes, Sznopek József, Fliszár József, Farkas János I., Magyar István I., Balogh Antal és Gáspár István cz. őrsvezetők, *őrsvezetőkké*; továbbá

az 5 évi csendőrségi szolgálat betöltése után:

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

ugyanazon nappal:

Lele Gusztáv, Nagy János I. és Tihanyi Lajos csendőrök; végül

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Angyal Lajos, Horváth Gyula, Horváth Imre, Kovács János és Ruzsics István csendőrök, *csendőr cz. őrsvezetőkké*.

Házasságra léptek:

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Bara Gábor cz. őrsvezető, Vetchy Annával, 1911 február 11-én, Stajerlakon.

Dobó János cz. őrsvezető, Sommer Katalinnal, 1911 február 20-án, Verseczen.

Franecz Mihály cz. őrsvezető, Bata Máriával, 1911 február 12-én, Csákován.

A m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Galló István cz. őrmester, Einberger Marit Stefániával, 1911 február 19-én, Muraszerdahelyen.

Horváth Bertalan cz. őrsvezető, Kollár Erzsébet Eszterrel, 1911 február 4-én, Suron.

PALYAZATOK.

Egy irnoki állás a dárdai kir. járásbiróságnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 400 korona. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a pécsi kir. törvényszék elnökéhez 1911 évi márc. hó 31-ig.

Egy irnoki állás az alsókubini kir. járásbiróságnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 360 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a rózsahegy kir. törvényszék elnökéhez 1911 ápr. 8-ig.

Egy irnoki állás a bazini kir. járásbiróságnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 320 korona. Magyar nyelv ismerete. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a pozsonyi kir. törvényszék elnökéhez 1911 ápr. 1-ig.

Egy irnoki állás az oravicabányai királyi járásbiróságnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 360 korona. Magyar, német és román nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a fehértemplomi kir. törvényszék elnökéhez 1911 ápr. hó 2-ig.

Egy hivatalozolgai állás a Liptószentmiklósi kir. adóhivatalnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz 250 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Tölt nyelv szóban. Kérvények a liptószentmiklósi kir. pénzügyigazgatósághoz 1911 ápr. 15-ig.

Egy irnoki állás az abrudbányai kir. járásbiróságnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 400 korona. Négy középiskolai osztály. Magyar nyelv szóban és írásban. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a gyulafehérvári kir. törvényszék elnökéhez 1911. évi márc. hó 26-ig.

Egy hivatalozolgai állás a budapesti koronaügyészségnél. Fizetés 700 korona. Lakpénz 400 korona. Ruhailletmény 100 korona vagy természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a koronaügyészséghez 1911 ápr. 8-ig.

GRAMMOFONOK

Lemezek és alkatrészek rendkívül olcsó áron. — Arjegyzéket ingyen és bérmentve küld

DERY EDE

legújabb gyártmány, gyönyörű kiállítás, endkiv. olcsó árak teljes jótállással.
Csekély havi részletfizetésre.
Csendőrök 20% árcedmenyben részesülnek.
grammofon, korakpár és vartógép nagy raktár

SZEGED.**VÁRNAY és FIA** = BUDAPEST, =
VI., Liszt Ferencz-tér 9.könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir.
— csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

... Könyvek, levélpapírok, ímkönyvek és írószerek dus választékban. ...

A kiadásunkban megjelent Csendőrségi Lexikonból a készlet fogytán van, ajánljuk azok megszerzését 5 korona bolti ár helyett 4 korona árban, amíg a készlet teljesen ki nem fogy.